

УДК 339.92(045)

STRATEGIC DIRECTIONS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF AN INTERNATIONAL BUSINESS ENTITY
СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ**Melnichuk O.P.**

*Candidate of Economics Science, Associate Professor,
ORCID <http://orcid.org/0000-0003-2180-932X>
Vinnytsia Institute of Trade and Economics of
State University of Trade and Economics,
Vinnytsia, Soborna St, 87, 21050*

Анотація. Розглянуто особливості ведення бізнесу підприємством у сфері реалізації будівельних виробів. Для пошуку перспективних напрямків проведено оцінку середовища за допомогою моделі SWOT-аналізу, визначено сильні та слабкі сторони, виявлено можливості та загрози. Дана загальна оцінка середовищу, у якому працює підприємство. Запропоновано алгоритм заходів, що направлені на розширення присутності підприємства на міжнародних ринках. Здійснено аналіз статистичних даних щодо торговельних оборотів виробів з деревини як в цілому по світу, так і в розрізі окремих країн. Виявлено тенденції по світовому імпорту продукції, так і по експорту українськими компаніями. Проаналізовано зовнішню торгівлю вітчизняною деревообробною продукцією за період 2018-2022рр. Встановлено перспективи подальшого розвитку на ринках країн Євросоюзу.

Ключові слова: експорт, імпорт, деревообробна продукція, SWOT-аналіз.

Розвиток сучасного суспільства супроводжується процесом глобалізації, який охоплює всі сфери життєдіяльності, в тому числі економіку. Створення підприємств з іноземним капіталом є новою формою міжнародного співробітництва. Особливої актуальності набуває оцінка ефективності діяльності іноземного підприємства, оскільки для досягнення успіху на вітчизняному ринку, іноземні підприємства повинні мати глибоке розуміння особливостей ринків збуту. Дослідження ефективності діяльності іноземних підприємств на українському ринку допоможе зрозуміти, як вони можуть досягти успіху та зберегти конкурентну перевагу на ринку.

Промисловість матеріалів і будівельних виробів є основою будь-якої економіки. Розвиток інфраструктури вважається одним із пріоритетних напрямком будь-яких розвинутих країн або країн, що розвиваються. Таким чином, галузь стає одним із найбільших роботодавців у світі. Матеріали та будівельні вироби використовуються в різних інфраструктурних проектах, включаючи лікарні, школи, оборонну інфраструктуру та водні ресурси. Зростання інвестицій у галузь принесло прибуткові результати, що зробило майбутнє промисловості матеріалів і будівельних виробів більш перспективним. Запровадження урядом різних будівельних схем, таких як проекти розумних міст, індустриальні парки, а також водні проекти, створили шлях для радикальних здобутків інвесторів у найближчі дні [1,2].

Пошук перспективних напрямків підвищення ефективності діяльності підприємства суб'єкта міжнародного бізнесу доцільно розпочати з оцінки фактичного стану та стратегічних перспектив розвитку досліджуваного

підприємства за допомогою вивчення його сильних і слабких сторін, ринкових можливостей і факторів ризику на основі побудови SWOT–матриці (табл. 1).

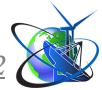
Таблиця 1 – SWOT–аналіз середовища підприємства

Зовнішнє середовище	
Можливості	Загрози
1. Сприятливі умови для нарощування попиту на продукцію 2. Співробітництво з сусідніми державами 3. Розвиток інформаційних технологій для автоматизації внутрішніх бізнес-процесів підприємства 4. Державна довгострокова підтримка логістичних підприємств 5. Високі темпи розвитку економіки країни, глобалізації економіки	1. Довготривалість воєнного стану. 2. Загострення конкуренції 3. Зростання податкового та митного навантаження 4. Уповільнення темпів розвитку економіки, девальвація національної валюти 5. Незначна підтримка держави деревообробної галузі. 6. Підвищення цін на енергоносії та матеріали
Внутрішнє середовище	
Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Наявність внутрішніх та зовнішніх ринків збуту 2. Висока ефективність експортної діяльності 3. Налагоджені зовнішньоекономічні зв'язки з підприємствами Швейцарії 4. Вигідне географічне розташування. 5. Висококваліфікований персонал 6. Високотехнологічне обладнання 7. Наявність власних складів.	1. Вразливість до змін у зовнішньому середовищі. 2. Обмеженість асортименту продукції 3. Недостатня конкурентоспроможність підприємства на міжнародних ринках 4. Неповне використання виробничих потужностей

Отже, підприємство, що досліджується має сильні сторони, завдяки яким може успішно працювати на міжнародних ринках виробів із деревини. Визначені слабкі сторони, які гальмують розвиток зовнішньоекономічної діяльності, вимагають поступового вирішення. Існуючі можливості та загрози діяльності підприємства впливають на потенційне зростання компанії та створюють їй конкурентні переваги.

Після проведеного аналізу можна зробити висновок, що загалом зовнішнє середовище не є сприятливим. Воно містить більше загроз, ніж можливостей для подальшого розвитку компанії. Тому, для успішного функціонування підприємства необхідно систематично діагностувати зовнішнє середовище і приймати заходи для адаптації до нього [3]. Головне, щоб компанія не обирала пасивну стратегію, а була проникливою і здатною змінюватися відповідно до умов свого функціонування. Варто також зазначити, що використовуючи дану матрицю, треба враховувати, що можливості і загрози можуть змінюватися в протилежному напрямку:

- невикористана можливість може перетворитися на загрозу, якщо конкуренти використають її перед вами.
- відвернута загроза може створити додаткову перевагу для компанії, якщо конкуренти не зможуть усунути цю загрозу.

Враховуючи отримані результати дослідження, доцільно підвищувати ефективність експортної діяльності за рахунок розширення міжнародних ринків. З цією метою пропонуємо наступний алгоритм заходів (рис. 2)

Рисунок 2 - Алгоритм заходів, направлених на розширення присутності підприємства на міжнародних ринках

Побудовано за [7,10,11]

Світовий ринок виробів із деревини у 2021 р. зазнав позитивних змін до зростання обсягів реалізованої продукції. Так, обсяги реалізованої продукції деревообробної промисловості у 2021 збільшилися на 6,8% у порівнянні з 2020 р. і становили близько 666,43 млрд доларів США. Основними причинами зростання є переструктурування діяльності компаній та відновлення після негативного впливу, що виник внаслідок COVID-19, які раніше призвели до обмежувальних заходів, таких як соціальне дистанціювання, віддалена робота та закриття комерційної діяльності. Спеціалістами й надалі прогнозується щорічне зростання обсягів галузі на рівні 7% щорічно [4].

Що стосується безпосередньо продукції, яку виготовляє підприємство «4418 столярні та теслярські будівельні деталі», то загальний обсяг експорту цієї продукції у 2021 р. склав 18,18 млн. дол. США, що на 31,87% більше, порівняно з попереднім роком. Дана продукція протягом досліджуваного періоду мала щорічну динаміку до зниження, проте найбільшого значення вона була саме у 2021 р. Загальний експорт продукції 4418 за останні 5 років збільшився у 1,2 рази. Найбільшими країнами-експортерами продукції «4418» були Австрія, частка експорту якої склала 11,72% від усього експорту даної продукції, Німеччина – 9,43% та Канада – 9,36%. Україна у 2021 р. знаходилася

на 22 місці серед країн-експортерів цієї продукції із часткою експорту близько 1,37% (рис. 3).

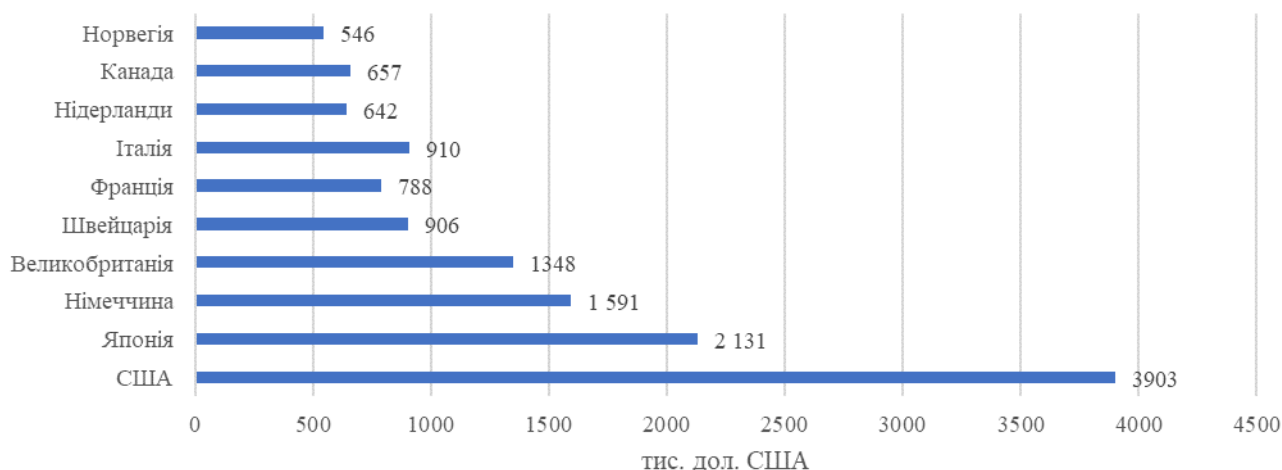

Рисунок 3 - Топ-10 країн-імпортерів продукції «4418» у 2021 р.[5]

При чому, ряд європейських країн за останній рік збільшили темпи закупівлі продукції «4418». Серед них Італія, яка збільшила імпорт продукції у 2021 р. на 79,8%, Франція – на 28,8,6%, Нідерланди – на 25,1%, Швейцарія – 16,6%.

На продукцію «4418», яка включає столярні та теслярські будівельні деталі, спостерігається постійне зростання на європейському ринку. Це зростання визначається кількома факторами, які безпосередньо або опосередковано впливають на споживання продукції даної групи:

- 1) зростання населення європейських країн.
- 2) відновлення будівельного бізнесу та ринку нерухомості, які активно відновлюються після коронавірусної кризи.
- 3) збільшення державних інвестицій у розвиток інфраструктури, що сприяє збільшенню попиту на житлові та комерційні об'єкти і, відповідно, підвищенню попиту на деревообробну продукцію.

Далі важливо визначити, в які країни зараз вітчизняна деревообробна промисловість експортує свою продукцію, оскільки більше перспектив завойовувати ті ринки, де вітчизняна продукція з деревини вже має позитивну репутацію. У табл. 1 відображено тенденції зовнішньої торгівлі деревообробною продукцією «4418» України зі світом за період 2018-2022 рр.

Вітчизняна деревообробна продукція «4418» досить поширена на ринках ЄС. Зокрема, найбільша частка у 2022 р. припадає на Польщу, Швейцію, Румунію. Німецький ринок також має значні обсяги, після Франції і Румунії.

Враховуючи, що підприємство успішно співпрацює зі швейцарськими компаніями, доцільно було би досліджуваному товариству підкорювати німецький ринок, адже Німеччина є сусідом Швейцарії і всі маршрути поставки деревини до Швейцарії пролягають через Німеччину.

Ціни на деревообробну продукцію різко зросли порівняно з IV кварталом 2022 року. Попит також залишається високим. Всупереч попереднім побоюванням, попит на всі види даної продукції у Німеччині дуже високий. Це

означає, що ситуація з продажем деревообробної продукції перспективна для розвитку, зазначають в асоціаціях лісовласників [4]. Крім того, результати дослідження підтвердили щорічне зростання обсягів імпорту продукції, яку виготовляє компанія, а німецькі споживачі уже обізнані з виробами групи «4418» українських виробників, що дозволить товариству зекономити власних зусиль.

Таблиця 1 - Зовнішня торгівля вітчизняною деревообробною продукцією «4418» за період 2018-2022рр.

Importers	Зростання вартості експорту в 2018-2019 роках, %	Зростання вартості експорту між 2019-2020 роками, %	Зростання вартості експорту між 2020-2021 роками, %	Зростання вартості експорту між 2021-2022 роками, %	Експортована вартість у 2022 році, тисяча доларів США
World	9	1	33	-19	206660
Poland	17	-8	19	4	76210
Sweden	9	-12	-1	10	14511
Romania	6	25	45	-38	13372
France	60	52	43	-6	11013
Germany	-2	18	9	-31	10758
Czech Republic	17	36	46	19	7473
United States of America	7	27	71	-43	7171
Lithuania	118	59	111	-20	7102
Italy	5	-30	54	2	6244
United Kingdom	-9	-10	3	-12	6122
Moldova, Republic of	-2	-6	15	32	5431
Hungary	-8	57	521	-12	4012
Israel	67	40	67	22	3985

Джерело: побудовано автором на основі даних [5]

Німеччина є важливими торговельно-економічним партнером України. Країна входять до Європейського митного союзу (EUCU). Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС передбачено значну лібералізацію торгівлі через скасування тарифів та квот між сторонами зони вільної торгівлі, відповідність законодавчої бази. Відповідно зазначеній угоді для досліджуваної продукції країни Європейського Союзу не застосовують жодних торговельних засобів [2,6].

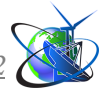

Висновки.

Під час проведення дослідження був виконаний аналіз даних щодо обороту товарів з деревини як в світовому масштабі, так і окремо для різних країн. Виявлено тенденції у світовому імпорті та експорті такої продукції, а також проаналізовано зовнішню торгівлю вітчизняними виробами з деревини за період з 2018 по 2022 роки. Проведений аналіз вказує на перспективи та можливості відкриття ринків європейських країн для української деревообробної галузі, що дозволить їй активніше розвиватися на закордонних ринках.

References

1. Materials & Building Products Market Research Report <https://www.fortunebusinessinsights.com/materials-and-building-products-industry#>
2. Бізнес. Експортний напрям. Портал Дія URL: <https://export.gov.ua/11-vimogi-do-produktsii>
3. Miroshnik, M., Kitchenko, O. i Skliar, D. (2022). Mizhnarodnyi marketynh zovnishnoekonomichnoi diialnosti pidpriemstv: teoriia, praktyka, perspektyvy [International marketing of foreign economic activity of enterprises: theory, practice, prospects] *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu "Kharkivskiy politekhnichnyi instytut" (ekonomichni nauky)*. 1 (Sich 2022), 41–45. DOI:<https://doi.org/10.20998/2519-4461.2022.1.41>. [in Ukrainian].
4. Global Wood Products Market Report 2021. URL: www.globenewswire.com/news-release (дата звернення 08.04.2023).
5. Trade map. URL: <https://www.trademap.org>
6. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>
7. Harkavenko V.I. (2020) Vplyv inozemnoho kapitalu na ekonomichnyi rozvytok Ukrainy. [The influence of foreign capital on the economic development of Ukraine] *Ekonomika i prohnouvanntia*. № 1. S. 47–62. [in Ukrainian].
8. Otenko I.P.(2020) Efektyvnist yak osnovne poniattia ta kryterii diialnosti pidpriemstva [Effectiveness as the main concept and criteria of enterprise activity]. *BiznesInform. Seriya: Ekonomika*. №6. S. 190–195. [in Ukrainian].
9. Yaremchuk, S. S., Sukhorukova, O. A., & Malysenko, L. O. (2023). Innovatsiyni menedzhment u mizhnarodnomu biznesi [Innovative management in international business]. *Akademichni vizii*, (16). DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7670643> [in Ukrainian].
10. Khachatryan V. V., Stratiichuk V.M. (2021). Diahnostyka konkurentospromozhnosti v konteksti realizatsii mizhnarodnoi stratehii rozvytku pidpriemstva [Diagnostics of competitiveness in the context of implementation of the international strategy of enterprise development]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu - Bulletin of the Khmelnytskyi National University*. N 6, Tom 1, DOI: 10.31891/2307-5740-2021-300-6-18 [in Ukrainian].
11. Kulhanik O.M. (2019). Monitorynh investytsiynoi pryvablyvosti biznes-seredovyscha Ukrainy v konteksti rozvytku svitovoi ekonomiky [Monitoring investment attractiveness business environment of Ukraine in the context of the

development of the world economy]. *Infrastruktura rynku- Market infrastructure*. 36, 9-13. <https://doi.org/0.32843/infrastruct36-2>. [in Ukrainian].

Abstract. Consideration is given to the peculiarities of conducting business by an enterprise in the field of selling construction products. In order to identify promising directions, the environment was assessed using the SWOT analysis model, strengths and weaknesses were determined, and opportunities and threats were identified. This represents a general assessment of the environment in which the enterprise operates. An algorithm of measures aimed at expanding the company's presence in international markets is proposed. An analysis of statistical data on the trade turnover of wood products was conducted both worldwide and in individual countries. Trends in the world import of products and exports by Ukrainian companies have been revealed. Foreign trade in domestic woodworking products for the period 2018-2022 was analyzed. Prospects for further development in the markets of European Union countries have been established.

Keywords: export, import, woodworking products, SWOT analysis.

Article sent: 10.10.2023

© Melnichuk O.P.